

A második indítványt elnöklő gróf úr tette a végre, hogy a gyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki féjdalmát egy igen jeles, a község ügyeit melegen karolt tagja Szabó Sándornak elhunytá felett, a mi természetesen a mély bánat nyilatkoztatása mellett elfogadtatott.

Ezek után elnöklő gróf úr a tagokat ezen intézet ezutáni buzgó pártfogására, egy érzelmes rövid beszédben felkérve, magát a tagoknak tapasztalt szíves jóindulatába ajánlva, a gyűlés eloszlott, éltetve az elnököt s az egész tisztí kart.

Hantz Pál.

V. Hunyad, 1875. febr. 20.

(Gyilkosok kérekeztetése.)

Előbbi tudósításom kiegészítésül a Zsajkowszky Manó meggyilkoltatását illetőleg, jelenleg irhatom azt, hogy a járásbírósg két hivatalnokának Dózsa Károly és Béla János uraknak sikerült három napi erélyes nyomozás után a gyilkosokat felfedezni, kik az előbb említett gyújtogatással együtt a helybeli járásbírósg fogdájában őriztetnek. A gonosz tett elkövetői saját vallomások szerint csak ketten voltak, s pénzvágtyból követték el a gyilkosságot, a minthogy 400 frtyi összeget találtak a meggyilkoltnál, s azt egyéb apróságokkal elrabolván, nálok feltalátatott. A tettesek mindketten Sink községbeli lakosok, 24—25 éves kornak, ugyanezen községben lakott a meggyilkolt is, kiről mint takarékos emberről tudva volt a községben, hogy pénzes ember s pénzt magával szokta hordozni; ez volt oka veszedelmének. A tetteseket saját községükben éjjeli álmokban meglepve fogták el az erélyes nyomozók.

Előbbi tudósító.

Zilah, 1875. febr. 16.

Nyilvános számadás.

Zilah városában a múlt évben dühöngött cholera-járvány szomorunyomokat hagyott maga után, a mennyiben teljesen vagyontalan, ugy szolván koldus, árva gyermekek maradtak az utcán minden segély és gyámoltás nélkül. Ezen gyermekeket az iskolába édesgettek s örömmel jelenthetem, hogy valamennyien kitűnő szorgalommal tanulnak. Ezen gyermekek ruhával leendő ellátása céljából a kraszna-utcai községi iskola helyiségében mult január hó 28-án egyszerű családias tánczestélyt tartottunk. Adakozás után begyűlt 177 frt 60 kr. A béli költségekre fordított 77 frt 71 kr. a tiszta jövedelem tehát 99 frt 89 kr, az ezekről szóló nyugták aldirtnál bárki által, bármely időben megtekinthetők.

Adakoztak pedig:

Tkts. Friedman Sámuel ur 5 frt, tkts. Baczó Gábor ur 1 frt, tkts. Szikszai Lajos ur 7 rend fehér ruha és 5 frt, tkts. Szabó Sándorné asszony 2 frt, tkts. Tömösvári Ferenczné asszony 1 frt, tkts. Varga Endre ur 2 frt, t. Fazakas Károly ur 2 frt, tkts. Kortesy György ur 2 frt, t. Nics István tanuló 1 frt, t. Ujvárosi István ur 5 frt, tkts. Orbán Károly ur 1 frt, tkts. Nagy Mihály ur 1 frt, t. Seress Pálné asszony 2 frt, tkts. Bari István ur 5 frt, tkts. Kürti Károly ur 5 frt, tkts. Nagy Károly ur 3 frt, tkts. Balogh Józsefné asszony 2 frt, t. Papp János ur 1 frt, tkts. Kovács László ur 3 frt, tkts. Zachariás Jánosné urasszony 2 frt, dr. Berger Jánosné asszony 2 frt, t. Kovács Antal ur 4 frt, t. Juhos Béla ur 1 frt, Friedman Ödön ur 2 frt, tkts. Dózsa Elek ur 3 frt, t. László Samu ur 2 frt, Székely János ur 1 frt, t. Márkovics Antal ur 2 frt, t. Nagy Imre ur 2 frt, t. Dull János ur 2 frt, Tiszavári Mór ur 5 frt, t. Dull Ferenc ur 3 frt, t. Osváth József ur 2 frt, Fehér Lajos ur 2 frt, t. Szabó Pál eszperes ur 4 frt, t. Veress József ur 2 frt, t. Krimmer Lender ur 2 frt, Neugebauer 2 frt, t. Dávidovich 2 frt, t. Püspöki Ferenc 2 frt, Orcsán Sándor 1 frt, Kenderesi István egy mellény és 2 frt, Kenderesi Zsuzsa 4 ezüst huszast, t. Hank Lajos 5 frt, Balogh Sándor ur 1 frt, Kapus István 3 frt, Török Károly 2 frt, t. Vidor Károly ur 1 frt, t. Szabó János ur 5 frt, t. Veress Imre 1 frt, t. Zilahi István ur 1 frt 50 kr, ifj. Zilahi István 1 frt 50 kr, t. Fóris György ur 2 frt, t. Rácz Jenő ur 1 frt 20 kr, t. Rácz Lőrinc 50 kr, t. Péterfi Miklós 80 kr, t. Parti Gábor 1 forint, Lázár Gábor 50 kr, t. Kapus Sámuel ur 3 frt, Diószegi Mór tanuló 1 frt, t. Szilágyi Jánosné 2 frt, t. Gámán Ferenc ígért 2 pár eszimat s adott 2 frtot, t. Puskás Sándorné urasszony 2 frt, t. Versényi Róza kisasszony 1 frt, t. Szilágyi Ilka kisasszony 1 frt, t. Czöndör Sándor ur 1 frt, t. Schlecht Jánosné asszony 2 frt, t. Fejér Józsefné asszony 1 frt, t. Szász Ágnes kisasszony 1 frt, t. Kiss Károly ur 1 frt, dr. Zoványi József ur 1 frt, t. Csorba László ur 1 frt, tisz. Magyarósi István ur 1 frt, t. Révai Pál ur 1 frt, t. Szakács György ur 1 frt, t. Kis Mózes 1 forint. Névtelen adomány 15 frt 50 kr.

A megmaradt 99 frt 89 krból vásároltatott a hét koldus gyermeknek egy-egy öltö-

felsőruha, sapka, két-két öltö fehér ruha s ágynemű.

Hogy ezutánra a koldulástól meg legyenek mentve a polgármester ur fölszólítása folytán szíveskedtek városunk lakói közül az alábbirtak megígérni, hogy élelmükről gondoskodnak: tek. Varga Endre, t. Czell Lajos, t. Péntek Farkas, t. Kiss Lajos, t. Bogdánffy Mihály, t. Török István, nsgs. Kerekes József, t. Czell Benő, t. Szikszai Lajos, t. Dózsa Elek, t. Kerekes Sándor, t. Lőrinczi György, t. Csorba László, t. Weis Sámuel, ifj. Ábrahám Gábor, t. Hamp Ferencz, t. Zachariás János, t. Bereczky Károly tisz. Révai Pál urak.

Miután a nevezett gyermekek ekép a koldulástól meg vannak mentve, hogy az utcán ne tekeregjenek folyó hó 15-dikétől fogva mindannyian a kraszna-utcai iskola épületében nyerne lakást; megígérvén városunk derék polgármestere tekintetes Varga Endre ur, hogy tűzelő fáról szíves lesz gondoskodni számukra.

Fogadják a szíves adakozók a legnagyobb köszönetem hálás kifejezését a koldus árva gyermekek nevében szíves adományaikért.

Köszönetem fejezem ki végül t. özvegy Szilágyi Lajosné és Körtési Györgyné asszonyoknak, kik szívesek voltak a bálban a háziasszonyi tisztelt ellátással; továbbá Berentés László II. tanító s Ferenczi András uraknak, kik közreműködésükkel segédkeztek a cél elérésére.

Szabó Lajos, zilahi-krasna utcai vezértanító.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform“ lehetségesnek tartja, hogy oly kormányt nyerünk, mely nem sokkal több képességeket fog magával hozni, mint hogy az új helyzetet „birtokba vegye“ s a jövőd számára áthidalja. Tekintettel pénzügyi és közgazdasági politikánk nehéz bonyodalmainra, nem ezt kívánja ugyan, hanem azt, hogy az új kormány ne csak a pártbeli viszonyok megváltozott képre teremtesse, hanem szedjen fel magába oly elemeket is, melyek speciálisabb kérdéseink sikeres orvoslására hivatást és bizonyos biztosítékot nyújtanak; de ha ebbeli várakozásaiban csalatkozni kell, csalatkozása nem teheti vakká a haszon iránt, melyet a változásból mindenesetre vár.

A „M. Ujság“ szerint miután az uralkodó rendszer hivi, s az eddigi balközép között különbség már nincs — a válság is befejezheti puhított munkáját. A balközép kellőleg megpuhult, hozzáláthatnak a kormányférfiak gypsfiguráinak készítéséhez. E lap szerint Péchy Tamás belügyi, Szontagh Pál cultusminiszteri államtitkár lesz.

A „Hon“ úgy találja, hogy eljutottunk odáig, a hol kezdeni kellett volna: általános a meggyőződés, hogy a kibontakozást csak két dolog akadályozza: a helyzetnek megfelelő kormány hiánya, és a budget közvetlen rendezésében levő nézeteltérés. Ő azt a kombinációt pártolja, mely nemcsak a feladatokra egyesíti a kellő tehetségeket és többséget; de előmozdítja a pártfejlődés természetes irányát is és hódol a szabadelvűségnek.

A „M. Politika“ nem szól Gorovéről, ki állandó minisiterelnök jelölt; hanem ott Szálky, ki elfogadja azt, mitől ezalott tisztességesen megszabadult. De nem érti, hogy mi okot lehetne felhozni arra, hogy ne Bittó maradjon az új kabinet elnöke? Hiszen ha Bittó, Ghyecz és másrészt Tisza pénzügyi programja közti megtalálhatott a közvetítés: abban semmi in-consequentia nem volna, hogy Bittó megmaradna. Elvezet a majoritás bizalmát: nem. Csekélyebb, gyengébb kormánytér, mint a Deákpart akármely más jelöltje? nem. Hanem hát van ki mondva: hogy szemben az új alakulásokkal visszalép. És az egész deákparti zömét sajtója dicőíti ezen önfeláldozat, annyira, hogy e dicőítés még gyamu kezd lenni. Mert ha Bittó érzi, hogy képes majoritást megtartani: akkor nem áldozat, kénytelenség az ő lemondása. Ha pedig majoritása van akármely más, de nem áldozat, hogy mégis lelép. Hanem hát furesa egy mythologiai állatnak tartja azt a „zöm“-et. Tűzet vizet okád egyszerre. Sírni és nevetni tud egy grimace-al. Mikor oldalbalók, azt mondja, hogy simogat; hizeleg, mikor leborongol; s egekbe emel, mikor a pocsoltyába dobott. Miután megbuktatta Lónyayt, megcsinatta. Közönynyel elejtette Kerkapolyt, és kirokodik könnyet ontott. Szálkának meleg bizalmat szavazott, s ugyanyszor elbukni hagyta a házban. Bittónak megszavazta a budgetet azon föltétel alatt, hogy áldozatot hozzon, azaz: lemondjon. És mikor kisl, hogy már nincs ok reá, miért menjen Bittó: akkor phariseusi dicősekenben tör ki Bittó nemes lelkeről, ki oly elszántan áldozta fel magát s visszavonhatlanul is örökre távozik.

A „Jelenkor“ előtt csak egy bizonyos: az, hogy az egész bizalmas találka, eszmessere, szóváltás, csak komédia volt ugyan, de olyan komédia, melyet sikerrel rendeztek, mely a Deákpart zömének továbbra is kezébe játssza a ha-

talmat. Nincs ugyan még constálva, de ám következéské be, a mit most már egész bizonyossággal találgatnak, s maradjon meg tovább is a Deákpart zöme a hatalomban. Alakítsa meg ez az ország kormányt saját jelöltjeiből s a balközépből semmi ellenvétele sincs ellene, csak nyújtson biztosítékot arra, hogy egy kormányt fog teremteni, mely erejét a háza javára fogja fordítani, s mely eszközölni képes mindazt, a mit egy, a parlament leghathatós erőiből alakult kormánytól bizon várható volt.

A „Pesti N.“ az ügyvédi kamarák megalakultával az ügyvédségi intézmény végleges szervezetét befejezett ténynek tekinti. Ügyvédekink voltak, de ügyvédségünk a szó modern értelmében véve nem volt. Az a testületi közlemény, mely irányt ad az egyeseknek, mely megnevesíti a testület tagjait, mely elítél olykor, oktat és vezet mindig, mely gondoskodik a fegyelem szigorú fenntartásáról, mely voltaképen maga a legszigorúbb fegyelem: az a testületi közszellem hiányzott eddig. Az ügyvédség korlátlan, féktelen iparának tekintett. Önállóságot, s ezzel méltóságot csaknem elvesztette. A solidaritás érzete meggyengült. S ma az ügyvédi kamarák megalakulásával, a solidaritásnak eddig abstract eszméje tényleg élő és működő intézmény alakjában áll előttünk.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár 1875. febr. 23.

Francziaországban a helyzet tisztulni kezd. Minden jel oda mutat, hogy a senatusi törvény a jártok koalíciója után létrejött. Távirati tudósításokból kitűnik, melyik javaslat nyerte meg egy a balközép, mint 34 jobboldali képviselő tetszését. Mac-Mahon is késznek nyilatkozott e javaslatot helyben hagyni; ez utóbbi szerint a senatus egyharmadrészt a nemzetgyűlés fogja választani, kétharmadrészt pedig a megyegyűlések és a községek képviselői választják.

A javaslat részleteiről bővebben akkor szólhatunk, midőn annak tárgyalása napi rendre kerül. A szélsőjobb, valamint a jobbközép egy része, — leszámítva a 34 képviselőt, kik írásban kötelezték magukat a fenemített javaslatra szavazni, — inkább a bonapartistákkal foglalkozni, semhogy a köztársaság végleges megalapítására segédkezet nyújtsanak. A senatusi törvény a kormány köztársasági szervezését kiegészítendő, s ezt a monarchicus frakciók teljességgel nem akarják. Azért az új javaslat megszavazására szükséges lesz az összes január 30-ki majoritást összetobozni, hogy legalább azon egyetlenleg szavazattöbbség kikerüljön, melynek a köztársasági kormányforma megállapítását köszönhetni. Így tehát Francziaország sorsa és legközelebbi jövője újra egy ember szavazatától függ, mert ha a compromissumot a nemzetgyűlés nem fogadja el, nem marad egyéb hátra, mint felosztani ez utóbbit. A mi a felosztás után jő, az egyelőre egyéb nem lehet, mint Mac-Mahon dictaturája egy orleanisták és bonapartisták által összeállított kormány segélyével.

A nap főeseménye Lord Derby parlamenti nyilatkozata a dunai fejedelemségek és európai hatalmak közt kéténdő kereskedelmi szerződésekre nézve. Az angol külügyminiszter azt mondja, hogy kívánatos volna, ha a fejedelemségeknek jogukban állana az idegen hatalmakkal direct upon szerződéseket köthetni. Most az a kérdés, bírják-e a fejedelemségek a jogot a fennálló szerződések alapján, vagy pedig szükséges, hogy a Porta e jogot a vazall államoknak engedélyezze? Magától értetődik, hogy ez engedélyezés egyszerre mindenkorra törtenék. A hatalmak nagy része azt hiszi, hogy a fejedelemségek már bírják a szerződéseket alapján az említett jogot. Anglia pedig a Porta fermánját sürgeti, az állítván, hogy ez után minden kétséget el lehet oszlalni.

Miután Anglia az opportunításra nézve a többi hatalmakkal egyetért, alig támadhatnak a kérdés megoldását illetőleg nagyobb nehézségek, mert az északi hatalmak ismert azonos jegyzékében világosan az áll, hogy a hatalmak a Porta jogait rezerválják és a szultán felsőbbbbségi jogai egészen ériutetlenül hagyatnak. A kérdés lényegére nézve mindenki egyetért, azért ennek sikeres megoldása fölött nem lehet kételkedni. Alfons király Madridban van. Megjelenése az északi hadseregnél jó hatással volt s személyét a csapatoknál megkedveltette; hanem ugy látszik, hogy a spanyol hadsereg mélyebben demoralizálva van, semhogy képes lenne nagyobb akciót kifejteni. Alfons ezt megértette, s ezért békeajánlatokat tett Don Carlosnak. — De ez nem hajlandó felhagyni a küzdelemmel, mert még mindig reméli, hogy övé lenne a végleges győzelem és a spanyol korona. Spanyolországban semmi sem lehetetlen, s így az sem, hogy Don Carlos eléri célját; azonban enedig tarthatná magát? Különösen a jelen európai viszonyok közt, midőn Német- és Olaszország mindent elkövetnének megbuktatására.

Válaszul.

Kolozsvár, 1875. febr. 21.

Tekintetes szerkesztő ur!

Alig, hogy a napokban igénybe vettem szíveségét, s im újra kénytelen vagyok becses lapjában tért kérni.

A „Kelet“ idei 25-ik számában azon kérdés intéztetett hozzám, hogy én, ki 1848-ban oly lelkesen szavaltam a szöveget sat. sat., hogy lehettem „elégedetlen“-né?

En e felhívásra a „Kelet“ idei 35. 36. és 37. számaiban azonnal és a mennyire az idő rövidsége engedte, tüzetesen s nem csak réam vonatkozólag válaszoltam.

Miért tettem ezt? Azért mert, arról vagyok meggyőződve, hogy mind a magyar, mind a román nemzet önfentartási érdekei azt kívánják, hogy szünjék meg a kettő közötti versengés, mely mindkét nemzet létét alássa és mert ép ugy meg vagyok győződve, hogy egy eredményes őszinte közlekedés közöttük mindaddig nem remélhető, míg a magyar közvélemény a románoknak mindenféle, a magyar állam és nemzet elleni alattomos rossz akaratú törekvéseket tulajdonít s a míg a románok magatartását a legtesesebben, ilyen indokból, nem pedig az elégedetlenség valódi okaiból származtatja.

Hazaíás kötelességemnek tartottam tehát, hogy midőn felelek azon elő idézett kérdésre, egyttal tárjam elé egész nyíltsággal, hogy mik az erdélyi románok elégedetlenségének okai, s hogy felfejtven, mikép a magyar közvélemény igen tévesen vélekedik a románok irányzatáról: ez által csekély erőmhez képest hathassak oda, hogy a magyarok a románokat ne lássák többé oly fekete színben, mivel csak így lehet valami kinézés arra, hogy a két nemzet egymáshoz bizalommal közeledjék.

Ily tiszta jó szándékkal, bár a sikerhez nem nagyon vérmes reménységgel, a nyilvánosnem elébe bocsátott felelettem, alig jutott az olvasó község elébe, s már is a „Kelet“ két számában van ily rövid idő alatt félremagyarázva jó célzatom, s elferditve az, a mit írtam.

A „Kelet“ 41-dik számában egy bukuaresti levelez ur, gúnyos módozban oly színben adja elő a felelettemben a tannylvről írtakat, mintha én a mellett volnék, hogy egy román se tanuljon meg magyarul.

S ugyan miől jönja ezt ki? Egyetlen soromból sem vonhatja ki jogosan, hanem csak félremagyarázza abból, hogy én ott, hol az állami gazdasági intézetekről és tanító-képezdekről szólottam, mint a románok elégedetlenségére egyik okát emeltem ki, hogy a tannylv nem magyar és román, hanem csakis magyar lévén, ez által sok olyan románokra nézve, a kik vagy semmit, vagy csak nagyon keveset tudnak magyarul, a sikerrel való tanulhatás, ha nem lehetlenné téve, de mindenesetre nagyon meg van nehezítve. Ez egy olyan igazság, melyet ha időm volna utána járni, magyar szakembereknek a tannylvről írtaitól és az 1849. után következett 12 év alatti magyar lapokból vett érvekkel is támogatni tudnék. Hogy egymás nyelvtől mi, kik itt egy házban lakunk, megtanuljuk: jó; de, hogy saját nyelvünk úgy háttérbe szorítottassék azon tanintézetekben, melyek fenntartásához mi is adózunk, ez már nem jó, mert előhaladhatásunk nagy hátrányára van.

Alig végeztem be a „Kelet“ idézett 41-dik száma olvasását, már a következő 42-dik számban egy új támadással találkozom.

Nekem támad valaki legelőbb is, hogy, hogy tehetem fel Hunyadirol, hogy román eredetű volt? En történelmi vitákba nem bocsátkozom itt; csupán csak annyit jegyzek meg, hogy maga a magyar történezt Turóczi, azután Bonfin, Aeneas-Silvius, Tubero, a Cilly grófok chronikája, I. Ferdinand királynak Oláh Miklós esztergomi érseknek adott diplomája s több más okmányok szólnak Hunyadi román eredete mellett, s maga gr. Teleki is a „Hunyadiak korá“-ban, ha jól emlékszem 10 vagy még több, részint Hunyadiak idejében részint nem sokkal azután élt történezt számlál elő, kik ily nézetben vannak, csupán négy egészen újabbkori történezt említ, kik magyarnak vagy székelynek állítják, s részéről sem tagadja határozottan amazok állítását, hanem, ha nem csal emlékezetem, csupán annyit mond, hogy „hajlandó“ is Hunyadi magyarnak tartani. Hogy hajlandó azon épp oly kevéssé is kétkezem, mint a mily kevéssé veszem rossz neven, ha cizikező ur hazánk e nagy családját — mely a románokhoz nem is igen hajlott — örömet magyar nemzetbeliének akarja hinni. S ha cikében csak erről volna szó, azt bizonyára felelet nélkül hagytam volna. De a cikzről ur jónak látja Hunyadival egész oratiót mondatni hozzám és a többi románokhoz; elmondhatja vele, hogy ő így meg úgy tekintene ezeket pogányhadaknak, Magyarországi államiaságát veszeltyeztől Dákorománoknak, aztán jó tanácsaival éltet minket is, a szász nemzetet is, hogyha az egyetértés védőtöltésével a szigetet meg nem erősítjük, elnyel a szláv tenger, s egy szóval mond egy rakás olyan dolgot és oly modorban, mely által felelettemet olyan színbe tünneti elő, hogy a ki ezt nem olvasta,

a cikkez ur articulussából a leghazaellenőbb magyar falónak kellene hogy tartson mily júnkat.

Ítélje meg bármely igazságszerető ember, loyális eljárás-e így eltorzítani egy értelemét s célzatát felelettemnek, melynel egy jókora részben nem is foglalkoztam egyáltalán, mint annak kimutatásával, hogy mily székes a magyar és román nemzet közt az egyetértés, és hogy a románok az ország legirányításának, s a magyaroknak veszeltyeztetésének törnek, s ha magyar részről is arra őszint hajtlan mutatkozni, lehető a kiegyezkedés. Hát nem éppen azt magyaráztam-e, hogy annyira őriás idegen elemek közé beékelve e két nemzet egymás támogatására van hivatva nemcsak sajátállat emeltem-e ki abban, hogy: „A hegylyett, hogy egymással válllvetve igyának megépíteni a gátot, hogy el ne sodom a mindkettőnk fenyegető tenger árja, meg egymással folytonos vitába állunk.“ stb. stb.

De nem folytatom tovább, hanem egy szerűen hivatkozom a „Kelet“ előbbi már felemlített 35, 36, 37 számaiban írt felelettemet (melyet már azon okból is, hogy svaim elferdítése ellen legyen több mire hivatkoznam, most külön kinyomatok.) Ezekben mind élelenem intézet cikkre a czáfolatot megfogja találni a tisztelt részrehajlatlan olvasó.

Bár egyáltalában nem lehetek könyös az iránt, hogy egy itteni magyar lap legmelmánytalansággal oly odiosus színben tisztáson be azoknak kikkkel együtt lakom; s sokkal elszomorítóbbnak tartom feleletem eltorzítását a ezért, mert egy román által közlekedés érdekében tett jó célzatom felszólalás, a magyar sajtóban való ily modoru meámdása s elferditése káros hatásu magára a ügyre mélyért felszólaltam; s bizonyára igen rosszul választott ut arra, hogy (nem morim a román nemzetnek, melyhez, hogy mily neleg vonzalommal van: cikkből nagyon is látszik) de saját nemzetének s a közös áznak melyeket nem kétleim, hogy szeret, azza valómit használhason cikkez ur, mert z oly cikkek az anynyira kívánatos egyetértés előhozására bizony nehezen hathatnak.

Vajda László

Tért adánk e cikkeknek is, hogy omán testvéreinknek a magyar lapok egyoldúsága ellen felhozott vádjuk minket ne illesse; s kénytelenek vagyunk azonban ez alkalmal is kijelenteni, hogy habár a t. cikkez úrral végezeljaink nemzetségi egyetértésre nézve behangzó, de teljesen különbözök véleenyünk az eszközökre nézve. Lapunk fontajmagának a jogot, hogy vonatkozással t. Vajda, László urnak előbbi cikkeire, felfejtse en álláspontját; a fennebbi cikkre nézve pedig most már megjegyezzük, a magyar nyelvet itölég számos itt fel nem soroltat indok alapján a románoknak nem állhat jogukban az elított felsőbb tanintézetekben az állami hatalmas nyelvel egyenlő rangot követelni.

Szakavatartott férfiakra bizzuk vitásat annak, hogy Hunyad mennyiben volt román származásu vagy sem, mi egyáltalán mi is fektetünk súlyt a származásra, nézetünk szerint mind magyar azon államtat, ki tetteiv s érzelmeivel annak vallja magát. Hogy peg Hunyad e tekintetben mily mértékben volt magyar, köztudomásu, fia pedig Mátyá, hogy mennyiben tartotta magát románnak, eléggé bizonyítja a „Székely oklevéltár CXCH documntuma, melyben a következő soroka intézik a székelyek ispánjához: „et licet Olai ne ad libertatem vocati, nec ad libertatem nati, tamen libertatem contra Regni mandam viquasi et facinoribus sibi arrogare audeat, Nos nostrorum nullatenus tolerare possumus sed ne volumus quiduem, mandamus tenore prenum fidelitati vestre firmissime, ut infidissimos Olachos vi etiam armata ad tranquilum adigat, adigique faciat, sediciosos apite plectendo, si vero semet porro quere inobedientes mandatis ostenderent, eos exterminare, nec amplius vivere sinatis. Ezen oklevélhez maga gr. Kemény József is az egyetértését, „Vix crediderim haec athiam scripsisse, si Valachis origine fuisset.“ Nem hiszem, hogy ezt írta volna Mátyás, hisz ő a szászmarzásu lett volna.“ Nem azt írta, a fennebbieket, mintha legkevésbbé is vonatkoztatni akarnók a jelenre, de azt fájdalommal cikkez ur sem tagadhatja, hogy Más korabeli románoknak is vannak köztünk köztünk amazoktól. Ezek ellen volt intézve az elított puskatú s igen természetes, hogy az elított írójának a hazaíás érzelmű románok köztünk a fennebbi cikkt tiszelt íróját távolról sem volt szándékában.

Hibás szók és szólások kijáratása.

(A „Magyar Nyelvőr“ legújabb számból.)

A mi pedig a „herzlich“ kifejezés jelentését illeti, e tekintetben még keveset szik-
ség volt és van a szívvel és szóra.

